

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 74/2015-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Legerským, Advokátska kancelária, Námestie sv. Anny 25, Trenčín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 46/2014 z 12. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 46/2014 z 12. augusta 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z príloh vyplýva, že sťažovateľ bol odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „súd prvého stupňa“) sp. zn. 3 T 15/2010 z 10. januára 2012 uznaný vinným na skutkovom základe uvedenom v bodoch 1, 2, 3 a 4 výroku o vine tohto rozsudku z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona a za to bol odsúdený podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 a ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradený do ústavu pre výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a zároveň mu bol podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 77 ods. 1 písm. a) a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložený ochranný dohľad v trvaní 1 roka spočívajúci v povinnosti oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať po dobu trvania ochranného dohľadu. Na základe odvolania sťažovateľa podaného proti všetkým výrokom odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 23 To 12/2012 z 11. apríla 2012 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa výrok o treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že pri nezmenenom výroku o vine sťažovateľa odsúdil podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 a ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona a § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona na trest odňatia slobody na 7 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil sťažovateľa do ústavu pre výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a vyslovil, že ostatné výroky rozsudku súdu prvého stupňa zostávajú týmto zrušením nedotknuté.

3. Sťažovateľ považoval rozhodnutia súdov oboch stupňov za nesprávne a za také, ktorými bol porušený zákon v jeho neprospech, a preto podal proti rozsudku odvolacieho súdu na základe § 368 ods. 1 a z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku v zákonnej lehote podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie. O dovolaní sťažovateľa proti rozsudku odvolacieho súdu bolo rozhodnuté napadnutým uznesením tak, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd toto dovolanie odmietol.

4. Sťažovateľ v úvode svojich námietok proti napadnutému uzneseniu uviedol: *«Podľa sťažovateľa z ... odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté vyplýva, že dovolací súd síce na jednej strane prinajmenej nevylúčil a tým zároveň pripustil sťažovateľom namietané porušenie zákona v jeho neprospech súdmi nižších stupňov spočívajúce v uznaní viny sťažovateľa aj z konania, ktorého sa sťažovateľ nedopustil a ktoré sa ani nestalo a nemohlo byť tak ani trestným činom (konanie pod bodom 3 výroku o vine rozsudku súdu I. st., ktorý zostal rozsudkom odvolacieho súdu nedotknutý), čo malo zároveň dopad na celkové rozhodnutie o vine a treste sťažovateľa a na druhej strane však dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. uplatnené sťažovateľom v podanom dovolaní...»*

5. Vo vzťahu k uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, ktoré považoval najvyšší súd podľa obsahu dovolania sťažovateľa za nenaplnené, a preto dovolanie sťažovateľa odmietol, sťažovateľ poukazuje na judikatúru ústavného súdu, v ktorej tento stabilne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (sťažovateľ poukázal na rozhodnutia ústavného súdu IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06, I. ÚS 217/2013), z ktorej okrem iného podľa neho vyplýva, že v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, treba, aby bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb, čo znamená, že všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať

právne normy v prospech realizácie ústavou a tiež medzinárodnými zmluvami garantovaných základných práv a slobôd. Ďalej sťažovateľ v tejto súvislosti vo vzťahu k dovolaniu v trestnom konaní opätovne poukazuje na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a uvádza, že dovolanie treba vnímať ako jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Podľa sťažovateľa ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení takej právnej úpravy príslušného konania, ktorá v čo najširšom možnom rámci prihliadne aj na požiadavku účinnej ochrany základných práv a slobôd. V prípade ak zákonodarca prejavil vôľu poskytnúť v dovolacom konaní korekciu nielen Trestným poriadkom vymedzených hmotnoprávných a procesnoprávných chýb pri realizácii trestnoprávnej represie, ale aj na to nadväzujúcej požiadavky ochrany tých základných práv a slobôd, ktoré môžu byť takýmito chybami dotknuté, je potrebné podľa sťažovateľa, odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu, takúto požiadavku rešpektovať a aj cestou prednosti ústavne konformného výkladu ju zohľadniť v rozhodovacej činnosti príslušného orgánu verejnej moci, teda aj najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní (na tomto mieste sťažovateľ poukázal na rozhodnutie ústavného súdu I. ÚS 217/2013).

6. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti následne konštatoval: *„Na tieto právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky poukázal sťažovateľ aj v podanom dovolaní proti rozsudku odvolacieho súdu a uviedol, že robí tak preto, že na jednej strane je si vedomý podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a zákonom limitovaných možností jeho zdôvodnenia, no na druhej strane je presvedčený o tom, že skutočnosti uvedené v podanom dovolaní poukazujú na závažné porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa garantovaných ústavou a medzinárodnými zmluvami, ku ktorému došlo tým, že sťažovateľ bol uznaný vinným z mimoriadne závažného protiprávneho konania, ktoré celkom zjavne nemohlo vykazovať vôbec základné znaky skutkovej podstaty trestného činu a preto podľa sťažovateľa v kontexte týchto skutočností pri ústavne konformnom výklade*

ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. v záujme realizácie garantovaných základných práv a slobôd sťažovateľa a tiež v záujme spravodlivosti, boli naplnené dôvody dovolania, ktoré sťažovateľ uplatnil, alebo aspoň niektorý z nich. Zároveň sťažovateľ v podanom dovolaní zdôraznil, že za daného stavu nie je už možné žiadnym iným mimoriadnym opravným prostriedkom a ani vôbec žiadnym iným právnym inštitútom dosiahnuť odstránenie protiprávneho stavu, ktorý sa odsúdením sťažovateľa aj za skutok pod bodom 3 výroku o vine rozsudku súdu I. st. vytvoril, čo mohlo mať zároveň dopad na zákonnosť odsúdenia sťažovateľa aj za skutky pod bodmi 1, 2 a 4 výroku o vine rozsudku súdu I. st. a ktorým tak došlo k zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa, a to základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

7. Podľa sťažovateľa «súčasťou jeho základných práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, ako obvineného v trestnom konaní, je aj jeho právo na obhajobu realizovanú samotným obvineným alebo prostredníctvom obhajcu. Obsahom takéhoto práva na obhajobu by nemala byť len možnosť prednášať obranné tvrdenia proti konaniu, ktoré je kladné obvinenému za vinu a predkladať či navrhovať dôkazy na preukázanie takýchto obranných tvrdení ale zároveň aj tomu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní prihliadať na relevantné a nepochybné skutočnosti vyplývajúce z takýchto obranných tvrdení a dôkazov vykonaných na ich preukázanie pri rozhodovaní vo veci. Len pri takomto vnímaní práva obvineného na obhajobu v trestnom konaní môže dôjsť k naplneniu tohto základného práva obvineného nielen z hľadiska formálneho ale aj z hľadiska materiálneho. Preto ak Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní mohol zistiť (a nepochybne aj zistil), že sťažovateľ bol súdmi nižších stupňov právoplatne odsúdený aj za konanie, ktorého sa nedopustil a ktoré sa ani spôsobom popísaným v bode 3 výroku o vine rozsudku súdu I. st. nestalo a nemohlo tak byť ani trestným činom a ak sťažovateľ túto skutočnosť v rámci svojej obhajoby pred súdmi nižších stupňov a dokonca už aj v prípravnom konaní pred podaním obžaloby namietal (čo z obsahu trestného spisu v predmetnej veci jednoznačne vyplýva), malo podľa sťažovateľa

jeho odsúdenie aj za takéto konanie napriek predneseným a preukázaným relevantným obhajobným tvrdeniam sťažovateľa za následok porušenie jeho práva na obhajobu z hľadiska materiálnej podstaty tohto práva, ku ktorému došlo tým, že súdy nižších stupňov majúce vedomosť o takýchto preukázaných obhajobných tvrdeniach sťažovateľa tieto pri rozhodovaní nevzali vôbec do úvahy a tým došlo zároveň aj k porušeniu základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie. Podľa sťažovateľa teda je porušením práva na obhajobu aj taký stav, kedy súdy rozhodujúce o vine obvineného síce obvinenému umožnia realizovať právo na obhajobu tým spôsobom, že mu umožnia predniesť jeho obhajobné tvrdenia a navrhnúť na ich preukázanie vykonanie dôkazov a takéto dôkazy aj vykonajú, avšak vôbec potom pri rozhodovaní vo veci na relevantné a preukázané obhajobné tvrdenia neprihliadajú a týmito sa nezaoberajú (obhajobu obvineného „nepočúvajú“). Z toho dôvodu sa sťažovateľ nemôže stotožniť s právnym záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o neexistencii dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorý sťažovateľ v podanom dovolaní uplatnil.»

8. Rovnako je podľa sťažovateľa «súčasťou jeho základných práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, ako obvineného v trestnom konaní, aj jeho právo na to, aby nebol odsúdený za konanie, ktorého sa nedopustil, ktoré sa nestalo a ktoré ani po formálnej stránke nemôže vykazovať znaky trestného činu. Tomuto právu sťažovateľa ako obvineného v trestnom konaní by mala zodpovedať povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a predovšetkým súdov rozhodujúcich o vine obvineného, nepripustiť aby obvinený bol odsúdený aj za také konanie, ktoré nemôže byť vôbec trestným činom a ktoré sa ani v skutočnosti (reálne) nestalo. Ak bol sťažovateľ právoplatnými rozhodnutiami súdov nižších stupňov uznaný vinným a odsúdený aj za konanie ustálené v bode 3 výroku o vine rozsudku súdu I. st., teda za také konanie, ktoré sa celkom preukázateľne nestalo takým spôsobom, ako bolo v tejto časti výroku o vine popísané a ktoré tak ani nemohlo vykazovať znaky trestného činu v zmysle použitej právnej kvalifikácie tohto konania, tak nepochybne ide o rozhodnutie založené aj na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku vrátane jeho právnej kvalifikácie podľa ustanovení trestného práva hmotného. Z tohto dôvodu sa sťažovateľ nemôže stotožniť ani s právnym záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o

neexistencii dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorý sťažovateľ tiež v podanom dovolaní uplatnil.»

9. Sťažovateľ v závere konštatuje, že pokiaľ najvyšší súd napriek uvedeným skutočnostiam o jeho dovolaní rozhodol tak, že toto odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania, došlo tým podľa jeho názoru k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že sťažovateľovo základné právo garantované čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru boli napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené. Zároveň navrhol, aby ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

11. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: *«Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí ... zistil, že dovolanie podané obvineným [REDAKOVANÉ] nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.*

Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia. Dôvody dovolania sú v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní podstatne užšie.

Obvinený [REDAKOVANÉ] oprel dovolací dôvod ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. - porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, o jeho tvrdenie, vyvodené ním z vyhodnotenia vykonaného dokazovania, že ku skutkovému deju nedošlo, žiadne peňažné prostriedky si nepožičal, neboli mu reálne poskytnuté, a preto mu z takejto

úverovej zmluvy žiaden peňažný záväzok nevznikol. Takto ním predkladaný záver vykonaného dokazovania prezentuje ako jediný možný i orgánom činným v trestnom konaní (so záverom prípravného konania podaním obžaloby) i súdom z pohľadu posúdenia skutku a nesúlada rozhodovacej činnosti s jeho závermi hodnotenia dôkazov považuje za porušenie jeho práva na obhajobu, zakladajúcu dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z takto použitej filozofie chápania porušenia práva obvineného na obhajobu je zrejmé, že pod porušenie tohto práva subsumuje len vlastný pohľad hodnotenia dôkaznej situácie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. V tomto ustanovení je premietnutá zásada voľného hodnotenia dôkazov, uplatňovaná vo všetkých štádiách trestného konania, založená na hodnotení dôkazov na báze vnútorného presvedčenia, ktoré musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom. Z povahy veci tak môže vyplývať, že sa orgán činný v trestnom konaní môže stotožniť so záverom hodnotenia niektorej zo strán konania, nevyplýva mu však taká povinnosť založená na príkaznom princípe, čo by potieralo samotný zmysel rozhodovania sporu medzi minimálne dvoma stranami súdom.

K obvineným namietaným záverom o hodnotení dôkazov v tom ktorom štádiu konania, bez toho, aby najvyšší súd zaujímal stanovisko k hodnoteniu dôkazov v rámci mimoriadneho opravného prostriedku, akým dovolanie je, pretože na podklade konkrétneho podaného dovolania mu to neumožňujú ustanovenia Trestného poriadku - preskúmavanie skutkového stavu dovolacím súdom Trestný poriadok umožňuje len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por. - najvyšší súd konštatuje, že záverom hodnotenia aj obvineným v podanom dovolaní namietaného vyhodnotenia dôkazov bola podaná obžaloba, a aj súdy oboch stupňov sa týmito dôkazmi (ich hodnotením) zaoberali, keď aj odvolací súd, ktorý vyhodnocuje vykonané dokazovanie v rámci riadneho opravného prostriedku, ako na to správne poukazuje prokurátorka Okresnej prokuratúry

v Trenčíne vo vyjadrení k obvineným podanému dovolaniu, konštatuje, že je síce pravda, že obvinený peniaze vo výške 7.500.000,- Sk reálne nedostal, avšak v tejto hodnote mali byť prevedené práce na dokončenie jeho kaštiela a obvinený súhlasil s lehotou splatnosti tejto sumy do 30. júna 2007, hoci už vopred musel vedieť, vzhľadom na jeho horeuvedené záväzky, že dohodnutú sumu nebude môcť vrátiť.

Dovolateľ založil uplatnený dovolací dôvod ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. - rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku (alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia) - pri akceptovaní toho, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť, na vlastnom závere nesprávnej právnej kvalifikácie skutku v bode 3/ a tým i všetkých skutkov ako obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., avšak modifikovaného na skutkové závery uplatnené ním pri dovolacom dôvode podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Uplatnenie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolateľom prikazuje dovolaciemu súdu zaoberať sa správnosťou či nesprávnosťou právneho posúdenia zisteného skutku, teda skutku, ustáleného súdmi nižších stupňov bez možnosti revidovať skutkové zistenia v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, v posudzovanom prípade skutku ustáleného rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 10. januára 2012 sp. zn. 3 T 15/2010, keďže dovolaním napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 11. apríla 2012 sp. zn. 23 To 12/2012 ostal výrok o vine obvineného nedotknutý. V rozsudku súdu prvého stupňa obsažne vyjadrená skutková veta o uzavretí úverovej zmluvy, poskytnutí úveru s lehotou splatnosti, vedomosti o nemožnosti (finančnej neschopnosti) splniť záväzok a jeho následné nesplnenie, zakladá znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 (vzhľadom na spôsobenú škodu veľkého rozsahu - § 125 ods. 1 veta štvrtá Tr. zák.), nezávisle na tom, že právna kvalifikácia skutkov nie je v rozsudkoch súdov nižších stupňov pregnantne (výstižne) vyjadrená, či sa jedná o jeden pokračovací trestný čin, alebo o dvojnásobný trestný čin (pokračovací - skutok 1, 2, 4 a samostatný - skutok 3). Tento nedostatok právnej konformity (súhlasnosti, zhodnosti) so zákonom nečiní rozhodnutie o právnej kvalifikácii skutkov nezákonným a nemá ani

priamy dopad na uložený trest (iná situácia by nastala pre prípad vyvinenia spod obžaloby pre skutok v bode 3).

Obvinený svoj záver o disproporcii s právnou kvalifikáciou uvedenou v rozsudku súdu prvého stupňa stavia na dôkazne vykladanom inom skutkovom základe, posunutom v smere nerozhodnutia súdov o skutkových záveroch neprevzatia úverom poskytnutých finančných prostriedkov a tým nevzniknutia záväzku úver splatiť, ako to formuluje v dovolacom dôvode podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Inak povedané, za rozhodný (aj z pohľadu dovolacieho súdu) považuje iný skutkový stav, než bol ustálený v rozhodnutiach súdov nižších stupňov a ten posunutý do inej obsahovej kvality považuje za nepodriaditeľný pod skutkovú podstatu trestného činu, ktorým bol uznaný vinným. Vecne sa tak snaží nemožnosť skúmania a menenia úplnosti a správnosti skutkového stavu dovolacím súdom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou nahradiť zmenou skutku aplikovaním ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. o porušení jeho práv na obhajobu zásadným spôsobom (pri ním argumentačne vykladanom skutkovom závere dokazovania), čo má mať za následok dôvodné uplatnenie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ veta pred bodkočiarkou Tr. por. Táto úvaha je zákonne neopodstatnená, pretože je založená na nedôvodnosti dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (viď predchádzajúci text odôvodnenia tohto uznesenia), čo bráni právnemu obídenu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por. o nezasahovaní dovolacieho súdu do správnosti a úplnosti zisteného skutku (súdmi nižších stupňov) ich skúmaním a menením.

S poukazom na uvedené závery najvyšší súd na základe takéhoto dovolania obvineného ██████████ nezistiac dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.»

III.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

IV.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Všeobecne k princípom spravodlivého procesu

15. Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces) a v neposlednom rade i v čl. 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

16. Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (porov. I. ÚS 290/08, II. ÚS 88/01, II. ÚS 145/08, III. ÚS 259/2010, IV. ÚS 159/07). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

17. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 3. 5. 2001, bod 2).

18. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

19. Ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle čl. 124 ústavy ochrana ústavnosti, nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (podobne už II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

Závery ústavného súdu vo veci samej

20. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v postupe a v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nič ústavne

nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o dovolaní najvyšší súd uplatnil zákonom poskytovaný priestor na uváženie existencie dovolacích dôvodov, do ktorého ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery najvyššieho súdu. Ústavný súd konštatuje, že výrok najvyššieho súdu v napadnutom uznesení má dostatočnú oporu v odôvodnení jeho rozhodnutia, pretože najvyšší súd náležite vysvetlil, ktoré právne predpisy aplikoval, tieto súčasne predstavovali právnu úpravu aplikovateľnú na skutkový stav posudzovanej veci a súčasne odôvodnenie napadnutého uznesenia obsahovalo náležitú argumentáciu, prostredníctvom ktorej najvyšší súd dospel k záveru o neprítomnosti dovolacích dôvodov vo veci sťažovateľa.

21. Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania je v napadnutom uznesení zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

22. Otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

23. Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie ním podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže v tomto konkrétnom prípade (aj vzhľadom na už uvedené závery ústavného súdu) viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv. K námietkam uvedeným v sťažnostiach ústavný

súd tiež konštatuje, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nerozhodoval o veciach meritórne, ale iba procesne, nezistiac dovolacie dôvody podľa § 371 Trestného poriadku.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa odôvodňujúcu porušenie jeho práv ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemôže byť v takej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj preto, že toto porušenie sa nedá v tomto prípade vyvodiť iba z určitého výkladu a aplikácie platných procesných noriem upravujúcich postup súdov v opravných konaniach (podobne aj I. ÚS 66/98, II. ÚS 811/00).

25. Na základe týchto záverov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2015